

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 30 mei 2007 (01.06)
(OR. en)**

10094/07

**Interinstitutioneel dossier:
2006/0133 (COD)**

**TELECOM 78
COMPET 170
MI 143
CONSOM 76
CODEC 600**

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de RAAD
nr. vorig doc.:	9754/07 CODEC 548 TELECOM 70 COMPET 151 MI 128 CONSOM 64 9961/07 TELECOM 74 COMPET 162 MI 138 CONSOM 70 CODEC 584
nr. Comv.:	11724/06 TELECOM 67 COMPET 201 MI 148 CONSOM 65 CODEC 769 + ADD 1 + ADD 2
Betreft:	Voorstel voor een verordening van de Europees Parlement betreffende roaming op publieke mobiele netwerken binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten - Politiek akkoord

1. Op 18 juli 2006 heeft de Commissie bovengenoemd voorstel aan de Raad toegezonden. De doelstelling van dit voorstel is om het bestaande regelgevingskader voor elektronische communicatie aan te passen en zo de vereiste rechtsgrondslag tot stand te brengen voor doeltreffende en tijdige actie om op een geharmoniseerde manier het niveau van de roaming-tarieven in de Gemeenschap drastisch te verlagen.
2. Het voorstel is gebaseerd op artikel 95 van het Verdrag.
3. Het Economisch en Sociaal Comité heeft op 31 oktober 2006 advies uitgebracht.

4. Op 18 mei 2007 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers zich gebogen over een compromispakket dat door het voorzitterschap is opgesteld naar aanleiding van informele contacten die tussen de Raad, het Europees Parlement en de Commissie hebben plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze bespreking is een brief met een aangehechte compromistekst naar het Europees Parlement gezonden.
5. Het Europees Parlement heeft in zijn eerste lezing op 23 mei 2007 één compromisamendement op het Commissievoorstel aangenomen. Het resultaat van de stemming in het Europees Parlement komt overeen met het compromis dat de drie instellingen waren overeengekomen.
6. Op 29 mei 2007 heeft het Comité van permanente vertegenwoordigers zijn goedkeuring gehecht aan het resultaat van de eerste lezing van het Europees Parlement zoals dit in de bijlage bij dit document staat. Opgemerkt zij dat de delegatie van FR bij dit dossier een voorbehoud voor parlementaire behandeling maakt.

De Raad wordt om zijn politiek akkoord met de tekst van de verordening verzocht, met het oog op de aanneming ervan en de bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie na de definitieve bijwerking door de juristen-vertalers.

Roaming op publieke mobiele netwerken *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 23 mei 2007 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende roaming op publieke mobiele netwerken binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten (COM(2006)0382 – C6-0244/2006 – 2006/0133 (COD))

(Medebeslissingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2006)0382)¹,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité,
 - gelet op artikel 251, lid 2 en artikel 95 van het EG-Verdrag, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C6-0244/2006),
 - gelet op artikel 51 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie industrie, onderzoek en energie en de adviezen van de Commissie economische en monetaire zaken, de Commissie interne markt en consumentenbescherming en de Commissie cultuur en onderwijs (A6-0155/2007),
1. hecht zijn goedkeuring aan het Commissievoorstel, als geamendeerd door het Parlement;
 2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in dit voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

¹ Nog niet in het PB gepubliceerd.

P6_TC1-COD(2006)0133

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 23 mei 2007 betreffende roaming op publieke mobiele netwerken binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en -diensten

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 95,

Gezien het voorstel van de *Commissie*,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag²,

Overwegende hetgeen volgt:

¹ PB C , blz..

² *Standpunt van het Europees Parlement van 23 mei 2007.*

- (1) Het hoge niveau van de tarieven die de gebruikers van *publieke mobiele* telefoonnetwerken, **zoals studenten, zakenreizigers en toeristen**, betalen wanneer zij hun mobiele telefoon gebruiken op buitenlandse reizen binnen de Gemeenschap wordt door de nationale regelgevende instanties, **alsook door de consumenten en door de Europese instellingen** als een probleem gezien. **Deze buitensporige retailtarieven zijn een gevolg zowel** van de hoge *wholesaletarieven* die door de exploitant van het buitenlandse netwerk worden aangerekend als, in vele gevallen, van de hoge *retailtarieven* die door de exploitant van het eigen netwerk van de gebruiker worden aangerekend. **Verlagingen** van de *wholesaletarieven worden* vaak niet doorberekend aan de gebruiker. **Hoewel sommige exploitanten recent tariefstelsels hebben ingevoerd als gevolg waarvan de klant gunstiger voorwaarden en lagere prijzen worden geboden, is de verhouding tussen kosten en tarieven nog steeds aantoonbaar anders dan zij op volledig concurrerende markten zou zijn. De totstandbrenging van een op de mobiliteit van personen gebaseerde Europese maatschappelijke, educatieve en culturele ruimte moet de communicatie tussen mensen vergemakkelijken ten einde te komen tot een echt "Europa van de burger".**
- (2) De richtlijnen van het Europees Parlement en de Raad, meer bepaald Richtlijn 2002/21/EG van 7 maart 2002 inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische-communicatienetwerken en –diensten (Kaderrichtlijn)¹, Richtlijn 2002/19/EG van 7 maart 2002 inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische-communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten (Toegangsrichtlijn)², Richtlijn 2002/20/EG van 7 maart 2002 betreffende de machtiging voor elektronische-communicatienetwerken en –diensten (Machtigingsrichtlijn)³, Richtlijn 2002/22/EG van 7 maart 2002 inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische-communicatienetwerken en –diensten (Universeledienstrichtlijn)⁴ en Richtlijn 2002/58/EG van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie⁵, samen "het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002", hadden tot doel binnen de Gemeenschap een interne markt voor elektronische communicatie tot stand te brengen waarin door meer concurrentie een hoog niveau van bescherming van de consument wordt gewaarborgd.

¹ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 33.

² PB L 108 van 24.4.2002, blz. 7.

³ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 21.

⁴ PB L 108 van 24.4.2002, blz. 51.

⁵ PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37.

- (3) *Deze verordening is geen op zichzelf staande maatregel, maar vormt, voor wat betreft de roaming in de Gemeenschap, een aanvulling op en een ondersteuning van de regels waarin het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 voorziet. Dit kader heeft de nationale regelgevende instanties niet voldoende middelen verschaft om doeltreffend en beslissend in te grijpen in de prijszetting voor roamingdiensten binnen de Gemeenschap, en slaagt er dus niet in om een soepele werking van de interne markt voor roamingdiensten te verzekeren. Deze verordening vormt een adequaat middel om deze situatie bij te sturen.*
- (4) Het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 is gebaseerd op het beginsel dat verplichtingen via regelgeving ex ante slechts kunnen worden opgelegd als de markt niet voldoende concurrerend is, en voorziet¹ in een procedure van periodieke marktanalyse en herziening van verplichtingen door de nationale regelgevende instanties. Een en ander leidt tot het opleggen van verplichtingen ex ante aan exploitanten waarvan is geconstateerd dat zij over een aanmerkelijke marktmacht beschikken. Elementen van deze procedure zijn onder meer de afbakening van de relevante markten in overeenstemming met de aanbeveling van de Commissie van 11 februari 2003 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronische-communicatiesector² (de aanbeveling), de analyse van de vastgestelde markten overeenkomstig de richtsnoeren van de Commissie³, de aanwijzing van de exploitanten met aanmerkelijke marktmacht en het opleggen van verplichtingen ex ante aan de op die wijze aangewezen exploitanten.

¹ Zie met name de artikelen 14 tot en met 16 van de kaderrichtlijn, artikelen 7 en 8 van de toegangsrichtlijn en artikelen 16 en 17 van de universeledienstrichtlijn.

² Aanbeveling van de Commissie van 11 februari 2003 betreffende re 2003 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronischecommunicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronischecommunicatienetwerken en –diensten aan regelgeving ex ante kunnen worden onderworpen - C(2003) 497 (PB L 114 van 8.5.2003, blz. 45).

³ Richtsnoeren van de Commissie voor de marktanalyse en de beoordeling van aanmerkelijke marktmacht in het bestek van het gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en –diensten (2002/C 165/03) (PB C 165 van 11.7.2002, blz.6).

- (5) In de aanbeveling wordt de nationale *wholesalemarkt voor roaming in de Gemeenschap* via openbare mobiele netwerken aangewezen als een relevante markt voor regulering ex ante¹. De werkzaamheden van de nationale regelgevende instanties (zowel afzonderlijk als in het kader van de Europese Groep van regelgevende instanties) ter analyse van de nationale *wholesalemarkten voor roaming in de Gemeenschap* via openbare mobiele netwerken hebben echter aangetoond dat het voor de nationale regelgevende instanties nog niet mogelijk is gebleken om het hoge niveau van de tarieven *voor roaming in de Gemeenschap* aan te pakken gezien de moeilijkheid om ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht te identificeren wegens de specifieke kenmerken van internationale roaming, onder meer de grensoverschrijdende aard ervan.
- (6) Wat de *retailaanbieding* van internationale roamingdiensten betreft, wordt daarentegen in de aanbeveling geen enkele *retailmarkt* voor internationale roaming aangewezen als een relevante markt, dit (onder meer) ten gevolge van het feit dat de internationale roamingdiensten op *retailniveau* niet afzonderlijk worden aangekocht, maar slechts één element vormen van het bredere *retailpakket* dat de klanten kopen bij hun thuisaanbieder.
- (7) Bovendien zijn de nationale regelgevende instanties, die verantwoordelijk zijn voor de bescherming en bevordering van de belangen van mobiele klanten die wonen op hun grondgebied, niet in staat het gedrag te controleren van de exploitanten van het bezochte netwerk, dat zich bevindt in een andere lidstaat en waarvan deze klanten afhangen wanneer zij van internationale roamingdiensten gebruik maken. Deze beperking verlaagt ook de doeltreffendheid van maatregelen die door afzonderlijke lidstaten worden genomen op basis van hun residuale bevoegdheid om regels ter bescherming van de consument vast te stellen.
- (8) Bijgevolg is er druk op de lidstaten om maatregelen op het gebied van de internationale roamingtarieven te treffen, maar de praktijk heeft uitgewezen dat het door het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 ingestelde mechanisme voor regulering ex ante door de nationale regelgevende instanties niet volstaat om het voor die instanties mogelijk te maken om op dit specifieke gebied op een beslissende wijze op te treden in het belang van de consument.

¹ Markt 17 in de bijlage.

- (9) Voorts werd de Commissie in de resolutie van het Europees Parlement van 1 december 2005 inzake Europese elektronische-communicatieregelgeving en -markten in 2004¹ verzocht nieuwe initiatieven te nemen om de hoge kosten van het grensoverschrijdende telefoonverkeer terug te dringen, terwijl op de Europese Raad van 23–24 maart 2006 werd geconcludeerd dat een gericht, doeltreffend en geïntegreerd beleid voor de informatie- en communicatie-technologie (ICT), zowel op Europees als op nationaal niveau, essentieel is voor het behalen van de doelstellingen van de vernieuwde Lissabon-strategie van economische groei en productiviteit² en er in dat verband werd gewezen op het belang van lagere roamingtarieven voor het concurrentievermogen.
- (10) **Het** regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 **was bedoeld**, op basis van de overwegingen die toen duidelijk waren, **om alle handelsbelemmeringen tussen de lidstaten** op het gebied dat door dit kader werd geharmoniseerd, **weg te werken, onder meer maatregelen die gevolgen hebben voor de roamingtarieven. Dit mag evenwel niet beletten dat de** geharmoniseerde regels **worden aangepast** uit hoofde van andere overwegingen teneinde op de meest doeltreffende wijze een hoog niveau van consumentenbescherming gepaard aan een verbetering van de voorwaarden voor de functionering van de interne markt te bereiken.
- (11) Het is daarom noodzakelijk het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 te wijzigen om een afwijking mogelijk te maken van de voor het overige geldende regel - meer bepaald dat, wanneer er geen ondernemingen met aanmerkelijke marktmacht zijn, de tarieven voor dienstverlening moeten worden bepaald door commerciële regelingen - en daarbij aanvullende verplichtingen op basis van regulering in te voeren die rekening houden met de specifieke kenmerken **van roamingdiensten in de Gemeenschap**.
- (12) De retail- en wholesale-roamingmarkten hebben unieke kenmerken die buitengewone maatregelen rechtvaardigen welke verder gaan dan de mechanismen die voor het overige overeenkomstig het regelgevingskader *voor elektronische communicatie* van 2002 beschikbaar zijn.

¹ PB C 285 E van 22.11.2006, blz. 143.

² Mededeling aan de Europese Voorjaarsraad - Samen werken aan werkgelegenheid en groei - Een nieuwe start voor de Lissabon-strategie, COM(2005)0024 van 2.2.2005 en Conclusies van het Europees voorzitterschap van 22-23 maart 2005.

- (13) Om de belangen van de roamende klant te beschermen moeten er verplichtingen op basis van regulering worden ingevoerd, op zowel het retail- als het *wholesaleniveau*, aangezien uit ervaring is gebleken dat een verlaging van de *wholesaletarieven voor roamingdiensten in de Gemeenschap*, wegens het ontbreken van stimulansen daartoe, vaak niet uitmondt in lagere roamingtarieven op *retailniveau*. Anderzijds kan actie om het niveau van de *retailtarieven* te drukken zonder het probleem van de *wholesalekosten* voor de levering van de desbetreffende diensten aan te pakken, de ordelijke functionering van *de roamingmarkt in de Gemeenschap* verstoren.
- (14) De resulterende verplichtingen moeten rechtstreeks gelden in alle lidstaten en moeten zo spoedig mogelijk in werking treden, maar tegelijk moeten de betrokken exploitanten een redelijke termijn krijgen om hun tarieven en aangeboden diensten aan de nieuwe verplichtingen aan te passen.
- (15) *Er* moet een ***gemeenschappelijke aanpak worden*** ingevoerd om te voorkomen dat de gebruikers van *terrestrische publieke* mobiele telefoonnetwerken die reizen binnen de Gemeenschap buitensporige tarieven betalen ***voor roaming*** bij spraaktelefonie ***in de Gemeenschap*** wanneer zij gesprekken initiëren of een gesprek ontvangen, *waardoor* een hoog niveau van bescherming van de consument wordt bereikt *en tegelijkertijd* de vrije mededinging tussen de exploitanten van mobiele netwerken *gewaarborgd wordt en zowel prikkels voor innovatie als keuzemogelijkheden voor de consument blijven gehandhaafd*. Gezien de grensoverschrijdende aard van de betrokken diensten is er een ***gemeenschappelijke aanpak*** nodig opdat de exploitanten kunnen werken binnen één samenhangend regelgevingskader dat gebaseerd is op objectieve criteria.
- (16) *De* meest doeltreffende en evenredige ***aanpak*** ter regulering van de tarieven voor ***het initiëren en ontvangen van intracommunautaire*** roaminggesprekken in overeenstemming met de hierboven omschreven overwegingen is de vaststelling op communautair niveau van ***een maximaal gemiddeld tarief*** per minuut op ***het wholesaleniveau en van tariefplafonds op het retailniveau, door middel van invoering van een Eurotarief. Het gemiddelde wholesaletarief wordt in alle gevallen toegepast tussen twee exploitanten binnen de Gemeenschap gedurende een tijdvak van twaalf maanden.***
- (17) *Het Eurotarief moet worden vastgesteld op een niveau waar een voldoende marge voor de exploitanten is gegarandeerd en concurrerende roamingaanbiedingen tegen lagere tarieven worden gestimuleerd. De aanbieders dienen al hun roamende klanten actief een Eurotarief aan te bieden, kosteloos en op een duidelijke en transparante wijze .*

- (18) **Deze reguleringsaanpak** moet ervoor zorgen dat de *retailtarieven voor roaming binnen de Gemeenschap* de onderliggende kosten voor de levering van de desbetreffende dienst op een redelijker wijze weerspiegelen dan tot nog toe het geval is. **Het maximale Eurotarief dat aan roamende klanten kan worden aangeboden moet daarom een redelijke marge boven de wholesalekosten van de verstrekking van een roamingdienst weerspiegelen**, terwijl de exploitanten de vrijheid behouden om hun aanbod te differentiëren en hun tariefstructuur aan te passen aan de marktomstandigheden en de voorkeuren van de consument. **Deze reguleringsaanpak moet niet gelden voor diensten met een toegevoegde waarde.**
- (19) **De reguleringsaanpak** moet op een eenvoudige wijze kunnen worden ingevoerd en gecontroleerd teneinde de administratieve belasting te minimaliseren voor zowel de exploitanten die onder de relevante verplichtingen vallen als de nationale regelgevende instanties die moeten toezien op de naleving en handhaving. **De aanpak moet ook transparant zijn en direct begrijpelijk voor alle mobiele klanten in de Gemeenschap. Verder zou hiermee zekerheid en voorspelbaarheid moeten geboden voor exploitanten die wholesale- en retailroamingdiensten aanbieden. Daarom moeten de maximale tarieven per minuut op retail- en wholesaleniveau rechtstreeks in deze verordening worden vermeld, uitgedrukt in geldbedragen.**
- (20) **Bij het aldus gespecificeerde gemiddelde maximumtarief per minuut op wholesaleniveau moeten de verschillende elementen van een roaminggesprek binnen de Gemeenschap in aanmerking worden genomen, met name de kosten van gespreksopbouw en -afgifte (terminatie) in mobiele netwerken en met inbegrip van overhead, signalering en doorgifte. De meest geschikte benchmark voor gespreksopbouw en -afgifte is het gemiddelde tarief voor mobiele afgifte (terminatie) voor exploitanten van mobiele netwerken in de Gemeenschap, gebaseerd op door de nationale regelgevende instanties verstrekte en door de Commissie gepubliceerde informatie. Bij de bepaling van de in deze verordening vastgestelde gemiddelde maximumtarieven per minuut moet daarom rekening worden gehouden met het gemiddelde tarief voor mobiele afgifte (terminatie), dat een benchmark vormt voor de betrokken kosten. Het gemiddelde maximumtarief per minuut op wholesale-niveau zou jaarlijks met 6% moeten worden verlaagd om rekening te houden met verlagingen van de tarieven voor mobiele gespreksafgifte (terminatietarieven) die van tijd tot tijd door de nationale regelgevende instanties worden opgelegd.**

- (21) **Het op retailniveau toepasselijke Eurotarief** moet roamende klanten de zekerheid bieden dat zij geen buitensporig hoge tarieven moeten betalen wanneer zij een gereguleerd roaming-gesprek **initiëren of ontvangen** en moet de thuisaanbieders voldoende ruimte geven om de door hen aan de consument aangeboden producten te differentiëren.
- (22) **Alle klanten moeten een eenvoudig roamingtarief kunnen kiezen dat niet hoger is dan de geplafonneerde gereguleerde tarieven, zonder bijkomende kosten of voorwaarden. Dankzij een redelijke marge tussen wholesalekosten en retailprijzen moeten de exploitanten al hun specifieke roamingkosten op retailniveau kunnen dekken, met inbegrip van een passend deel van de marketingkosten en van gesubsidieerde mobiele telefoons, en houden zij voldoende over om een redelijke winst te boeken. Een Eurotarief vormt een passend middel om enerzijds de klant te beschermen en anderzijds de exploitant flexibiliteit te bieden. Parallel met het wholesaleniveau moeten de maximumgrenzen van het Eurotarief jaarlijks worden verlaagd.**
- (23) **Nieuwe roamende klanten dienen volledig te worden ingelicht over de bestaande tarieven voor roaming binnen de Gemeenschap, met inbegrip van de tarieven die in overeenstemming zijn met het Eurotarief. Bestaande roamende klanten moet de mogelijkheid worden geboden om binnen een bepaald tijdsbestek na de inwerkingtreding van deze verordening individueel te kiezen voor een nieuw tarief dat in overeenstemming is met het Eurotarief, of voor enig ander roamingtarief. Voor bestaande roamende klanten die binnen dat tijdsbestek geen keuze hebben gemaakt, moet onderscheid worden gemaakt tussen degenen die reeds voor de inwerkingtreding van deze verordening gekozen hadden voor een specifiek roamingtarief of -pakket, en degenen die dat niet hadden gedaan. Klanten die onder deze laatste categorie vallen, zouden automatisch een tarief moeten krijgen dat beantwoordt aan de voorschriften van deze verordening. Roamende klanten die al specifieke roamingtarieven- of pakketten hebben die aan hun persoonlijke wensen beantwoorden en die op die grond hun keuze hebben gemaakt, zouden hun eerder gekozen tarief of pakket moeten behouden indien zij, na te zijn geweest op hun huidige tariefvoorwaarden, verzuimen om binnen het gestelde tijdvak hun keuze kenbaar maken. Dergelijke specifieke roamingtarieven kunnen bijvoorbeeld vaste roamingtarieven omvatten, niet-publieke tarieven, tarieven met aanvullende vaste roamingtarieven, tarieven met bedragen per minuut die lager zijn dan het Eurotarief of one-off-kosten (set-up charges).**

- (24) De aanbieders *van roamingdiensten in de Gemeenschap* voor gesprekken die worden geïnitieerd *en ontvangen* in het buitenland, als gereguleerd bij deze verordening, moeten over een termijn beschikken waarbinnen zij hun *retailtarieven kunnen* aanpassen om ze in overeenstemming te brengen met de bij deze verordening vastgestelde *grenzen*.
- (25) *Parallel daarmee moeten de aanbieders van wholesale-roamingsdiensten in de Gemeenschap over een aanpassingstermijn van twee maanden beschikken om te voldoen aan de bij deze verordening vastgestelde grenzen.*
- (26) *Aangezien in deze verordening wordt bepaald dat de richtlijnen die het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002 vormen de specifieke maatregelen onverlet moeten laten die zijn genomen voor de regulering van roamingtarieven voor mobiele spraaktelefooniesprekken in de Gemeenschap, en aangezien leveranciers van roamingdiensten in de Gemeenschap zich op grond van deze verordening verplicht zouden kunnen zien veranderingen aan te brengen in hun retail-roamingtarieven om aan de voorschriften van deze verordening te voldoen, moeten mobiele klanten aan die veranderingen geen rechten kunnen ontleen om uit hoofde van nationale wetten waarin het regelgevingskader van 2002 is omgezet, hun contracten op te zeggen.*
- (27) *Deze verordening moet geen belemmering vormen voor de invoering van innovatieve consumentenaanbiedingen die voordeliger zijn dan het in deze verordening bepaalde maximale Eurotarief, maar zou in feite innoverende aanbiedingen aan roamende klanten voor lagere tarieven moeten aanmoedigen. Deze verordening schrijft niet voor dat roamingtarieven opnieuw worden ingevoerd waar zij eventueel volledig zijn afgeschaft en evenmin dat bestaande roamingtarieven worden verhoogd tot de in deze verordening vastgestelde grenzen.*
- (28) *Elke thuisaanbieder dient op basis van fair use een vast maandtarief aan te bieden waarin alles is inbegrepen en waarop geen tariefplafonds van toepassing zijn. Dit vaste tarief dient op basis van roaming in de Gemeenschap geleverde spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten (met inbegrip van Short Message Service (SMS) en Multimedia Messaging Service (MMS)) binnen de Gemeenschap te dekken.*
- (29) *Opdat alle gebruikers van mobiele spraaktelefonie er baat bij hebben, moeten de tariefvoorschriften van deze richtlijn gelden ongeacht het feit of roamende klanten een pre-paid- dan wel een post-paid-contract hebben met hun thuisaanbieder en ongeacht of de thuisaanbieder een eigen netwerk heeft, een virtuele mobiele netexploitant is dan wel een wederverkoper van mobiele spraaktelefoniediensten is.*

- (30) *Wanneer leveranciers van mobiele telefoniediensten in de Gemeenschap de voordelen van interoperabiliteit en eind-tot-eindverbindingen voor hun klanten in gevaar zien komen als gevolg van de beëindiging of dreigende beëindiging van hun roamingovereenkomsten met exploitanten van mobiele netwerken in andere lidstaten, of wanneer zij niet in staat zijn hun klanten een dienst in een andere lidstaat aan te bieden wegens het ontbreken van een overeenkomst met tenminste één wholesale-netwerkaanbieder, moeten de nationale regelgevende instanties gebruik maken van de bevoegdheden waarover zij krachtens artikel 5 van Richtlijn 2002/19/EG beschikken om te zorgen voor de benodigde toegang en interconnectie om een dergelijke eind-tot-eindverbinding en de interoperabiliteit van diensten te verzekeren, daarbij rekening houdend met de doelstellingen als vermeld in artikel 8 van Richtlijn 2002/21/EG, met name de totstandbrenging van een volledig werkende interne markt voor elektronische-communicatiediensten.*
- (31) *Om de transparantie van de retailtarieven voor het initiëren en ontvangen van gereguleerde roaminggesprekken binnen de Gemeenschap te vergroten en roamende klanten te helpen om te beslissen hoe zij hun mobiele telefoon in het buitenland gebruiken, moeten de leveranciers van mobiele telefoniediensten die klanten in staat stellen om gemakkelijk en kosteloos, informatie te verkrijgen over de roamingtarieven die voor hen gelden wanneer zij in de door hen bezochte lidstaat telefoongesprekken initiëren of ontvangen. Ook zouden de leveranciers hun klanten op verzoek en kosteloos aanvullende informatie moeten verstrekken over de tarieven per minuut of per eenheid gegevens (inclusief BTW) voor het initiëren en ontvangen van telefoongesprekken en voor het zenden en ontvangen van SMS, MMS en andere gegevenscommunicatiediensten in de bezochte lidstaat.*
- (32) *Eveneens omwille van de transparantie dienen de leveranciers informatie te verstrekken over roamingtarieven, met name het Eurotarief en het vaste all-in tarief, als zij dat aanbieden, wanneer een abonnement wordt ondertekend en telkens wanneer de roamingtarieven gewijzigd worden. De thuisaanbieders moeten met passende middelen, zoals op facturen of via Internet, TV-reclame of direct mail, informatie verstrekken over roamingtarieven. De thuisaanbieders dienen ervoor te zorgen dat al hun roamende klanten zich bewust zijn van het bestaan van gereguleerde tarieven en een duidelijke en ondubbelzinnige mededeling toe te sturen aan deze klanten waarin de voorwaarden van het Eurotarief worden beschreven, alsook het recht om over te stappen naar en van dat tarief.*

- (33) De nationale regelgevende instanties, die belast zijn met taken overeenkomstig het regelgevingskader voor elektronische communicatie van 2002, moeten over de bevoegdheid beschikken om de naleving van de in deze verordening vervatte verplichtingen op hun grondgebied te controleren en te handhaven. Zij moeten ook de ontwikkeling controleren van de tarieven voor spraaktelefonie- en gegevensdiensten voor mobiele klanten die roamen in de Gemeenschap, **indien passend met inbegrip van de specifieke kosten in verband met geïnitieerde of ontvangen** roaminggesprekken in de *ultraperifere* regio's van de Gemeenschap en de noodzaak erover te waken dat deze kosten op een adequate wijze kunnen worden terugverdiend op de *wholesalemarkt en dat verkeerssturingstechnieken niet gebruikt worden om de keuzemogelijkheden van de klanten te beperken*. Zij moeten erover waken dat actuele informatie over de toepassing van deze verordening beschikbaar wordt gemaakt voor de **betrokken partijen en de resultaten van deze controles om de zes maanden publiceren. De informatie over zakelijke, pre-paid- en post-paid-klanten moet afzonderlijk worden verstrekt.**
- (34) **Bij binnenlandse roaming in de ultraperifere gebieden van de Gemeenschap waar vergunningen voor mobiele telefonie verschillen van die welke voor de rest van het nationale grondgebied zijn afgegeven, moet gebruik kunnen worden gemaakt van tariefverlagingen die gelijk zijn aan die welke op de communautaire roamingmarkt worden gehanteerd. De toepassing van deze verordening mag niet leiden tot een minder gunstige tariefbehandeling voor klanten die gebruik maken van binnenlandse roamingdiensten ten opzichte van klanten die gebruik maken van roamingdiensten in de Gemeenschap. Te dien einde kunnen de nationale instanties aanvullende maatregelen nemen die stroken met de Gemeenschapswetgeving.**
- (35) **In het licht van het feit dat, naast spraaktelefonie, nieuwe mobiele gegevenscommunicatiediensten steeds meer terrein winnen, moet deze verordening het mogelijk maken om ook op het gebied van deze diensten de marktontwikkelingen te volgen. Met het oog daarop moet de Commissie ook de markt voor gegevenscommunicatiediensten op grond van roaming controleren, met inbegrip van SMS en MMS.**
- (36) De lidstaten moeten voorzien in een regeling van sancties bij inbreuken op de bepalingen van deze **verordening**.

(37) **Aangezien** de doelstellingen van deze maatregel, namelijk de invoering van een gemeenschappelijk mechanisme om te voorkomen dat de gebruikers van openbare mobiele telefoonnetwerken die reizen binnen de Gemeenschap buitensporige tarieven betalen **voor roamingdiensten in de Gemeenschap** wanneer zij gesprekken initiëren of ontvangen, waarbij een hoog niveau van bescherming van de consument wordt bereikt zonder dat de vrije mededinging tussen de exploitanten van mobiele netwerken in het gedrang komt, door de afzonderlijke lidstaten niet op zekere, geharmoniseerde en tijdige wijze kunnen worden bereikt en derhalve beter kunnen worden bereikt op Gemeenschapsniveau, kan de Gemeenschap maatregelen vaststellen in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel als omschreven in artikel 5 van het Verdrag. In overeenstemming met het in datzelfde artikel omschreven evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te **verwezenlijken**.

(38) **De gemeenschappelijke aanpak moet voor een periode van drie jaar worden ingevoerd. Deze verordening kan in het licht van een door de Commissie verrichte evaluatie worden uitgebreid of gewijzigd middels een wetsbesluit dat op basis van een voorstel van de Commissie door het Europees Parlement en de Raad wordt vastgesteld. De Commissie zou de doeltreffendheid van de verordening en de mate waarin zij bijdraagt tot de tenuitvoerlegging van het regelgevingskader en de soepele werking van de interne markt moeten evalueren, en tevens moeten onderzoeken welke gevolgen deze verordening heeft voor de kleinere leveranciers van mobiele telefonie in de Gemeenschap en voor hun positie op de roamingmarkt in de Gemeenschap,**

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en werkingssfeer

1. Bij deze verordening wordt een ***gemeenschappelijke aanpak ingevoerd die*** moet voorkomen dat de gebruikers van *publieke* mobiele telefoonnetwerken die reizen binnen de Gemeenschap buitensporig hoge tarieven betalen voor roamingdiensten ***in de Gemeenschap*** wanneer zij gesprekken initiëren of ontvangen, ***waardoor wordt bijgedragen tot de soepele werking van de interne markt en tegelijkertijd*** een hoog niveau van bescherming van de consument wordt *bereikt*, de vrije mededinging tussen de exploitanten van mobiele netwerken *gewaarborgd wordt en zowel prikkels voor innovatie als keuze voor de consument gehandhaafd blijven*. Bij de verordening, die van toepassing is zowel op de tarieven welke op *wholesaleniveau* door de exploitanten van netwerken worden aangerekend als op de tarieven die door thuis-aanbieders op *retailniveau* worden gehanteerd, worden regels ingevoerd voor de tarieven die door de exploitanten van mobiele netwerken mogen worden gehanteerd voor de levering van internationale roamingdiensten voor spraaktelefonie met gespreksopbouw en -afgifte (*terminatie*) binnen de Gemeenschap.
2. ***Bij deze verordening worden tevens voorschriften vastgesteld ter vergroting van de prijs-transparantie en ter verbetering van de verstrekking van informatie over tarieven voor gebruikers van roamingdiensten in de Gemeenschap.***
3. Deze verordening is een specifieke maatregel in de zin van artikel 1, lid 5, van Richtlijn 2002/21/EG als gewijzigd bij deze verordening.
4. ***De in deze verordening genoemde tariefplafonds zijn uitgedrukt in euro. Wanneer onder de artikelen 3 en 4 vallende kosten in andere munteenheden zijn uitgedrukt, worden de initiële grenswaarden overeenkomstig deze artikelen vastgesteld in die munteenheden middels toepassing van de referentiewisselkoers van de dag waarop deze verordening in werking treedt, zoals gepubliceerd door de Europese Centrale Bank in het Publicatieblad van de Europese Unie. Met het oog op de daaropvolgende verlagingen van deze grenswaarden als bepaald in artikel 3, lid 1 en artikel 4, lid 2, worden de herziene waarden geconverteerd middels toepassing van de referentiewisselkoers die een maand voor de datum van inwerkingtreding van de herziene waarden op dezelfde wijze worden gepubliceerd.***

Artikel 2

Definities

1. In de zin van deze verordening zijn de definities van artikel 2 van Richtlijn 2002/21/EG, artikel 2 van Richtlijn 2002/19/EG en artikel 2 van Richtlijn 2002/22/EG van toepassing.
2. Afgezien van de definities waarnaar wordt verwezen in lid 1, zijn de volgende definities van toepassing:
 - (a) **"Eurotarief", elk tarief dat het tariefplafond als vastgesteld in artikel 4 niet overschrijdt en dat een thuisaanbieder mag aanrekenen voor de levering van gereguleerde roaminggesprekken in overeenstemming met dat artikel;**
 - (b) "thuisaanbieder", **een** onderneming die **een** roamende klant terrestrische openbare mobiele telefoniediensten aanbiedt, **hetzij via zijn eigen netwerk, hetzij als virtuele mobiele netexploitant, hetzij als wederverkoper;**
 - (c) "thuisnetwerk", **een terrestrisch openbaar mobiel** netwerk dat zich bevindt binnen een lidstaat en dat door de thuisaanbieder wordt gebruikt voor de levering van terrestrische openbare mobiele telefoniediensten aan de roamende klant;
 - (d) **"roaming in de Gemeenschap"**, het gebruik door roamende klanten van een mobiele telefoon of een ander apparaat om **intracommunautaire** telefoongesprekken te initiëren of te ontvangen terwijl zij **in een andere** lidstaat zijn **dan die** waarin zich hun thuisnetwerk bevindt, op basis van een overeenkomst tussen de exploitant van het thuisnetwerk en de exploitant van het bezochte netwerk;
 - (e) "gereguleerd roaminggesprek", een mobiel spraaktelefoniegesprek, op een bezocht netwerk geïnitieerd door de roamende klant en ontvangen op een openbaar telefoonnetwerk binnen de Gemeenschap **of ontvangen door de roamende klant, geïnitieerd op een openbaar telefoonnetwerk binnen de Gemeenschap en afgegeven op een bezocht netwerk;**

- (f) "roamende klant", een klant van een aanbieder van terrestrische mobiele telefoniediensten, via een terrestrisch publiek mobiel netwerk in de Gemeenschap, die **op grond van een contract of regeling met zijn thuisaanbieder** een mobiele telefoon of een ander apparaat **mag gebruiken** om telefoongesprekken te initiëren of te ontvangen, op basis van een overeenkomst tussen de exploitant van het thuisnetwerk en de exploitant van het bezochte netwerk;
- (g) "bezocht netwerk", een terrestrisch openbaar mobiel telefoonnetwerk dat zich bevindt in een lidstaat die niet de lidstaat is waarin zich het thuisnetwerk bevindt, en dat het voor een roamende klant mogelijk maakt om oproepen te initiëren of te ontvangen door middel van regelingen met de exploitant van het thuisnetwerk.

Artikel 3

Wholesaletarieven voor gereguleerde roaminggesprekken

1. Het **gemiddelde wholesaletarief** dat de exploitant van een bezocht netwerk mag aanrekenen aan de exploitant van het thuisnetwerk van een roamende klant voor de levering van een gereguleerd roaminggesprek **dat op dat bezochte netwerk is geïnitieerd**, inclusief onder meer de kosten voor gespreksopbouw, -doorgifte en -afgifte (*terminatie*), mag niet hoger liggen dan **0,30 EUR per minuut**.
2. **Het gemiddelde wholesaletarief wordt in alle gevallen toegepast tussen twee exploitanten en berekend over een tijdvak van twaalf maanden of elk korter tijdvak dat overblijft voor het aflopen van deze verordening. Het maximale gemiddelde wholesaletarief wordt verlaagd tot 0,28 EUR en 0,26 EUR na respectievelijk 12 en 24 maanden.**
3. **Het gemiddelde wholesaletarief als bedoeld in lid 1 wordt berekend door de in totaal ontvangen wholesale-roaminginkomsten te delen door het totale aantal wholesale-roamingminuten die zijn verkocht voor levering van wholesale-roaminggesprekken binnen de Gemeenschap door de desbetreffende exploitant tijdens het desbetreffende tijdvak. De exploitant van het bezochte netwerk mag onderscheid maken tussen piektarieven en niet-piektarieven.**

Retailtarieven voor *gereguleerde* roaminggesprekken

1. ***De thuisaanbieders stellen een Eurotarief als bedoeld in lid 2 beschikbaar en bieden dat op duidelijke en transparante wijze actief aan al hun roamende klanten aan. Aan het Eurotarief is geen abonnement of zijn geen andere vaste of terugkerende kosten verbonden en het kan worden gecombineerd met om het even welk retailtarief.***

Wanneer zij dit aanbod doen, wijzen de thuisaanbieders elke roamende klant die voor de inwerkingtreding van deze verordening een specifiek roamingtarief of -pakket had gekozen, op de voorwaarden die op dat tarief of pakket van toepassing zijn.

2. ***Het retail-tarief, exclusief BTW, van een Eurotarief dat een thuisaanbieder mag aanrekenen aan zijn roamende klant voor de levering van een gereguleerd roaminggesprek, kan voor elk roaminggesprek verschillend zijn maar mag niet hoger liggen dan 0,49 EUR per minuut voor elk geïnitieerd gesprek en 0,24 EUR per minuut voor elk ontvangen gesprek. Het prijsplafond voor geïnitieerde gesprekken wordt verlaagd tot 0,46 EUR en 0,43 EUR, en voor ontvangen gesprekken tot 0,22 EUR en 0,19 EUR, respectievelijk 12 en 24 maanden na de datum die samenvalt met twee maanden te rekenen vanaf inwerkingtreding van deze verordening.***

3. ***Aan alle roamende klanten wordt een tarief aangeboden als omschreven in lid 2.***

Alle bestaande roamende klanten moet de mogelijkheid worden geboden om binnen een maand vanaf de inwerkingtreding van deze verordening vrijwillig voor dit of elk ander roamingtarief te kiezen; zij moeten hun keuze binnen twee maanden aan hun thuisaanbieder kenbaar maken. Het gevraagde tarief moet uiterlijk een maand nadat de thuisaanbieder de aanvraag van de klant heeft ontvangen, worden geactiveerd.

Roamende klanten die binnen dat tijdvak van twee maanden geen keuze hebben gemaakt, krijgen automatisch een Eurotarief bedoeld in lid 2.

Roamende klanten echter die voor de inwerkingtreding van deze verordening al doelbewust hadden gekozen voor een ander specifiek roamingtarief of -pakket dan het roamingtarief dat zij gekregen zouden hebben als zij die keuze niet hadden gemaakt, en die nalaten een keuze kenbaar te maken in overeenstemming met dit lid, behouden hun eerder gekozen tarief of pakket.

- 4. Alle roamende klanten kunnen op elk moment na afloop van het in lid 3 beschreven proces, verzoeken om binnen een werkdag na ontvangst van de aanvraag over te stappen naar of van een Eurotarief. Elke overstap geschiedt kosteloos en zonder dat er voorwaarden of beperkingen worden opgelegd op grond van andere bestaande elementen van het abonnement. De thuisaanbieder mag de overstap uitstellen totdat het voorgaande roamingtarief voor een gespecificeerde minimumperiode van kracht is geweest. Deze minimumperiode mag niet langer zijn dan drie maanden.*

Artikel 5

Termijn voor de toepassing van de *artikelen 3 en 6*

- 1. De verplichting van artikel 3 treedt in werking twee maanden na de inwerkingtreding van deze verordening.*
- 2. De verplichtingen van artikel 6, leden 1 en 2 treden twee maanden na de inwerkingtreding van deze verordening in werking.*

Artikel 6

Transparantie van de *retailtarieven*

- 1. Om een roamende klant attent te maken op het feit dat hij roamingkosten zal moeten betalen wanneer hij een gesprek initieert of ontvangt, behalve wanneer de klant zijn thuisaanbieder heeft laten weten deze dienst niet te wensen, verstrekt elke thuisleverancier de roamende klant, zodra deze een andere lidstaat binnengaat, automatisch, zonder onnodige vertraging en kosteloos via een berichtendienst basale gepersonaliseerde prijsinformatie over de roaming-tarieven (inclusief BTW) voor het initiëren en ontvangen van gesprekken door diezelfde klant in de bezochte lidstaat.*

De basale gepersonaliseerde prijsinformatie bedoeld in dit lid omvat de maximumprijzen die de klant op grond van zijn tariefstelsel kunnen worden aangerekend voor het initiëren van gesprekken binnen de bezochte lidstaat en in zijn thuisland, alsook voor het ontvangen van gesprekken. Zij omvat verder het in lid 2 bedoelde gratis telefoonnummer waar de klant meer gedetailleerde informatie kan verkrijgen.

Een klant die kenbaar heeft gemaakt deze automatische berichtendienst niet te verlangen, heeft het recht om op elk moment en kosteloos de verstrekking van de dienst door de thuisaanbieder opnieuw te verlangen.

Op verzoek verstrekken de thuisaanbieders aan blinde of slechtziende klanten automatisch, middels een telefoongesprek en kosteloos de in dit lid bedoelde informatie.

2. *In aanvulling op lid 1, heeft de klant het recht om kosteloos meer gedetailleerde gepersonaliseerde prijsinformatie over de toepasselijke roamingtarieven voor spraak-telefonie, SMS, MMS en andere gegevenscommunicatiediensten te vragen en te ontvangen door middel van een mobiel telefoongesprek of via SMS. Voor een dergelijk verzoek wordt een gratis nummer gebruikt dat de thuisaanbieder voor dat doel beschikbaar stelt.*
3. *De thuisaanbieders verstrekken alle gebruikers bij het afsluiten van hun abonnement alle informatie over de door hen gehanteerde roamingtarieven, met name over het Eurotarief. Zij geven aan hun roamende klanten ook zonder onnodige vertraging, telkens wanneer er een wijziging is, een actualisering van de gehanteerde tarieven. De thuisaanbieders nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat al hun roamende klanten zich bewust zijn van de beschikbaarheid van het Eurotarief.*

Zij stellen met name binnen een maand na de inwerkingtreding van deze verordening al hun roamende klanten op duidelijke en ondubbelzinnige wijze in kennis van de voorwaarden in verband met het Eurotarief. Zij sturen daarna met redelijke tussenpozen een herinnering aan alle klanten die voor een ander tarief hebben gekozen.

Artikel 7

Toezicht en handhaving

1. De nationale regelgevende instanties zien toe op de naleving van deze verordening op hun grondgebied.
2. ***De nationale regelgevende instanties stellen geactualiseerde informatie over de toepassing van deze verordening, met name de artikelen 3 en 4 ervan, publiek beschikbaar op een wijze die belangstellenden gemakkelijk toegang tot die informatie biedt.***
3. ***Ter voorbereiding op de evaluatie bedoeld in artikel 11, zien de nationale regelgevende instanties toe op de ontwikkeling van de wholesale- en retailtarieven voor de levering aan roamende klanten van spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten, met inbegrip van SMS en MMS, inclusief in de ultraperifere regio's van de Gemeenschap die vallen onder artikel 299, lid 2 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. De nationale regelgevende instanties geven tevens aandacht aan het bijzondere geval van ongewilde roaming in grensoverschrijdende regio's van aan elkaar grenzende lidstaten en controleren of er verkeerssturingstechnieken worden gebruikt die nadelig zijn voor de klanten. Zij delen de resultaten van die monitoring, met inbegrip van afzonderlijke informatie over zakelijke, pre-paid- en post-paid-klanten, om de zes maanden aan de Commissie mede.***
4. De nationale regelgevende instanties hebben de bevoegdheid om bij de ondernemingen waarop de bepalingen van deze verordening van toepassing zijn, alle informatie op te vragen die relevant is voor de tenuitvoerlegging en handhaving van deze verordening. Deze ondernemingen verstrekken dergelijke informatie op verzoek onverwijld en volgens de door de nationale regelgevende instantie vastgestelde termijnen en mate van ***detail***.
5. De nationale regelgevende instanties kunnen op eigen initiatief optreden om de naleving van deze verordening te waarborgen. ***Indien nodig maken zij gebruik van de bevoegdheden waarover zij uit hoofde van artikel 5 van Richtlijn 2002/19/EG beschikken om te zorgen voor de benodigde toegang en interconnectie om een de eind-tot-eindverbinding en de interoperabiliteit van roamingdiensten te verzekeren.***

6. Wanneer de nationale regelgevende instantie een inbreuk op deze verordening constateert, heeft zij de bevoegdheid om onmiddellijk te eisen dat deze inbreuk **ophoudt**.

Artikel 8

Beslechting van geschillen

- 1. In geval van geschillen in verband met de in deze verordening vervatte verplichtingen tussen ondernemingen die elektronische-communicatienetwerken of -diensten leveren in een lidstaat, zijn de geschilbeslechtsprocedures van de artikelen 20 en 21 van Richtlijn 2002/21/EG van toepassing.*
- 2. Bij niet-beslechte geschillen over kwesties die onder deze verordening vallen en waarbij een klant of eindgebruiker betrokken is, zorgen de lidstaten ervoor dat de procedures van buitengerechtelijke beslechting van geschillen overeenkomstig artikel 34 van Richtlijn 2002/22/EG worden gebruikt.*

Artikel 9

Sancties

De lidstaten stellen de regels vast betreffende de sancties die worden genomen bij inbreuken op de bepalingen van deze verordening en nemen alle mogelijke maatregelen om te waarborgen dat zij ten uitvoer worden gelegd. Deze sancties moeten doeltreffend, evenredig en ontradend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk **negen maanden** na de inwerkingtreding van deze verordening in kennis van deze regels en brengen haar bij latere wijzigingen daarvan onverwijld op de **hoogte**.

Artikel 10

Wijziging van Richtlijn 2002/21/EG

In artikel 1 van Richtlijn 2002/21/EG wordt het volgende lid 5 toegevoegd:

- "5. Deze richtlijn en de bijzondere richtlijnen laten de specifieke maatregelen onverlet die zijn genomen voor de regulering van internationale *roaming op publieke mobiele netwerken binnen de Gemeenschap*."

Artikel 11

Evaluatieprocedure

1. De Commissie evalueert de resultaten van deze verordening en brengt daarover uiterlijk *achttien maanden* na de inwerkingtreding verslag uit aan bij het Europees Parlement en de Raad. *De Commissie evalueert met name of de doelstellingen van deze verordening verwezenlijkt zijn. In haar verslag evalueert de Commissie de ontwikkeling van de wholesale- en retailtarieven voor de levering aan roamende klanten van spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten, met inbegrip van SMS en MMS, en formuleert zij zonodig aanbevelingen met betrekking tot de noodzaak van regulering van deze diensten. Te dien einde maakt de Commissie gebruik van de overeenkomstig artikel 7, lid 3 verstrekte informatie.*
2. *De Commissie beoordeelt in haar verslag of er in het licht van de marktontwikkelingen en gelet op zowel de concurrentievoorwaarden als de consumentenbescherming een noodzaak bestaat om de duur van deze verordening na de in lid 3 vermelde periode te verlengen of de verordening te wijzigen, rekening houdend met de tariefontwikkelingen voor mobiele spraaktelefonie- en gegevenscommunicatiediensten op nationaal niveau en met de gevolgen van deze verordening voor de concurrentiepositie van kleinere, onafhankelijke of net gestarte exploitanten. Komt de Commissie tot de bevinding dat zulks het geval is, dient zij een voorstel in bij het Europees Parlement en de Raad.*

3. *Deze verordening komt ...* te vervallen.*

Artikel 12

Kennisgevingsvoorschriften

De lidstaten stellen de Commissie binnen twee maanden na de inwerkingtreding van deze verordening in kennis van de gegevens betreffende de nationale regelgevende instanties die belast zijn met de uitvoering van taken krachtens deze *verordening*.

Artikel 13

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan *te*

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter

* *Drie jaar na de datum van inwerkingtreding van deze verordening.*